

**Sprawozdanie z uroczystej sesji nt. „Lech Mokrzecki – 50 lat
w służbie historii nauki, kultury i edukacji” zorganizowanej przez
Zakład Historii Nauki, Oświaty i Wychowania Instytutu Pedagogiki
UG w dniu 28 lutego 2007 r.**

W bieżącym roku przypada pięćdziesiąta rocznica podjęcia pracy zawodowej przez prof. zw. dr hab. Lecha Mokrzeckiego – wieloletniego kierownika Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Wychowania UG. Z tej okazji w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego 28 lutego 2007 r. odbyła się uroczysta sesja zorganizowana przez Zakład Historii Nauki, Oświaty i Wychowania nt. „Lech Mokrzecki – 50 lat w służbie historii nauki, kultury i edukacji”. Tytuł sesji wydaje się być jak najbardziej zasadny, gdyż prof. L. Mokrzecki jest nie tylko cenionym badaczem dziejów oświaty, nauczycielem akademickim, wychowawcą wielu pokoleń pedagogów, ale także absolwentem klasy wiononczeli Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Gdańsku, byłym muzykiem Państwowej Opery i Filharmonii Bałtyckiej oraz profesorem zwyczajnym Akademii Muzycznej w Gdańsku.

W Jubileuszu Profesora L. Mokrzeckiego wzięło udział ponad stu pięćdziesięciu gości z całej Polski. Uczestniczyli w nim reprezentanci m.in.: Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Akademii Pomorskiej w Słupsku. Nie zabrakło oczywiście przedstawicieli władz macierzystej uczelni Jubilatą, które reprezentowali: prof. dr hab. Bernard Lammek – Prorektor ds. Nauki, dr Jacek Taraszkiewicz – Prorektor ds. Studenckich, mgr Piotr Żerko – Kanclerz UG, prof. dr hab. Henryk Machel – Dziekan Wydziału Nauk Społecznych oraz prof. dr hab. Maria Mendel – Dyrektor Instytutu Pedagogiki. Na sesję przybyli także przedstawiciele innych gdańskich uczelni, z którymi prof. L. Mokrzecki przez lata pracy zawodowej był związany: prof. dr hab. Waldemar Tłokiński – Rektor „Ateneum” – Szkoły Wyższej w Gdańsku, prof. Marcin Tomczak – Prorektor Akademii Muzycznej w Gdańsku wraz z prof. Maciejem Sobczakiem – Dziekanem II Wydziału oraz prof. Markiem Ročławskim – Dziekanem IV Wydziału tej uczelni, dr Iwona Sitkiewicz-Icha – Dziekan Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej. Uczestniczyli w Sesji również współpracownicy, rodzina, przyjaciele, koledzy i koleżanki Jubilatą z czasów szkolnych i okresu studiów oraz absolwenci Profesora.

Pierwsze dwie części uroczystości, które poprowadził dr Józef Żerko, odbyły się w budynku IP UG. Jubilatą i zebranych gości oficjalnie powitał prof. dr hab. Romuald Grzybowski – następcą prof. L. Mokrzeckiego na stanowisku kierownika Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Wychowania UG. W imieniu społeczności Instytutu Pedagogiki serdeczne słowa do Profesora skierowała Dyrektor IP UG prof. dr hab. Maria Mendel.

Po uroczystym rozpoczęciu Sesji prof. R. Grzybowski w wystąpieniu pt. „Gdańska historia oświaty – tradycje i perspektywy” nakreślił dokonania oraz sylwetki twórców

Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Wychowania UG. Przypomniat założyciela zakładu – prof. Kazimierza Kubika, jego uczniów i współpracowników: prof. Klemensa Trzebiatowskiego, dr Jerzego Szewsa, doc. Wiktora Frąckowiaka i dr Józefa Żerkę. Podkreślił, że najwybitniejszym wychowankiem prof. K. Kubika jest prof. L. Mokrzecki. Odnosząc się do obecnej sytuacji Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Wychowania UG prof. R. Grzybowski zasygnalizował zasadnicze kierunki badań w nim realizowanych oraz zwrócił uwagę na aktualne tendencje w podejściu do historii wychowania w uczelniach polskich.

Następnie głos zabrała dr Lidia Burzyńska-Wentland, która przybliżyła dorobek naukowy i osiągnięcia dydaktyczne oraz wkład prof. L. Mokrzeckiego w dzieło szerzenia kultury muzycznej. Ze względu na rozległość zagadnienia i ograniczenia czasowe przypomniała tylko tytuły pozycji książkowych Jubilata oraz zasygnalizowała główne kierunki badań przez niego podejmowanych. Odniosła się też do niepodważalnych zasług Profesora na gruncie kształcenia młodej kadry naukowej.

Kolejnym referentem był sam Jubilat, który w wystąpieniu pt.: „Czterdzieści lat w cieniu Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego” stwierdził m.in., że zainteresowanie tą najznakomitszą gdańską szkołą okresu staropolskiego jest niejako klamrą spinającą całość jego aktywności naukowej. Na niej jako młody badacz historii wychowania skupił swoją uwagę, co znalazło wyraz w rozprawie doktorskiej przygotowanej pod kierunkiem prof. K. Kubika. Obecnie zaś, po wielu latach, Gdańskie Gimnazjum Akademickie jest na powrót obiektem Jego zainteresowań, ponieważ partycypuje On w przygotowaniu mających się niebawem ukazać dwóch tomów dokumentów oraz publikacji dotyczącej działalności tej szkoły w XVI–XVIII w. Prof. L. Mokrzecki zaznaczył, że Gdańskie Gimnazjum Akademickie wzbudziło zainteresowanie badaczy historii oświaty dopiero po II wojnie światowej, za sprawą prac prof. Bronisława Nadolskiego i prof. Kazimierza Kubika z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Później badania naukowe nad wyjątkowym znaczeniem Prus Królewskich w dziedzinie edukacji w dobie Pierwszej Rzeczypospolitej, poza Jubilatem, prowadzili Stanisław Salmonowicz, Tadeusz Bieńkowski, Marian Pawlak, Edmund Kotarski, Zbigniew Nowak oraz ostatnio Edmund Kizik.

Zakończenie pierwszej części jubileuszowej sesji zwieńczył występ byłych uczniów i studentów prof. L. Mokrzeckiego z Akademii Muzycznej w Gdańsku. Trio „Nowe” w składzie: Maciej Sobczak – skrzypce, Jerzy Wujtewicz – wiolonczela, Bogumiła Weretka-Bajdor – pianino wykonało cz. I: *Allegro* i cz. II: *Presto Tria C-dur* W. A. Mozarta (KV 548).

Po przerwie głos zabrał prof. dr hab. Wiesław Jamrozek z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, recenzent Księgi pamiątkowej wydanej z okazji Jubileuszu prof. L. Mokrzeckiego (*W służbie historii nauki, kultury i edukacji. Księga Pamiątkowa dedykowana Prof. Lechowi Mokrzeckiemu z okazji Jubileusz Pięćdziesięciolecia Pracy Zawodowej*, pod red. R. Grzybowskiego i T. Maliszewskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2006). Prof. W. Jamrozek w imieniu własnym i poznańskich współpracowników złożył Jubilatowi podziękowania za to, że przez wiele lat był dla nich wzorem uczonego otwartego na drugiego człowieka, dialog i współpracę. Podkreślił też, że osobowość prof. L. Mokrzeckiego jest zespoleniem cech wrażliwego na piękno artysty i niestrudzonego w poszukiwaniu prawdy badacza, a dedykowana Profesorowi Księga Pamiątkowa syntezę tę doskonale oddaje.

Następnie dr Tomasz Maliszewski zaprezentował fragmenty wywiadu-rzeki, który przeprowadził z prof. L. Mokrzańskim w 2006 r. Portret „Profesora jakiego nie znamy” nakreślony przez referenta rzucił nowe światło na osobowość Jubilata oraz zachęcił zebranych do zapoznania się ze wspomnieniami prof. L. Mokrzańkiego m.in. o rodzime, latach szkolnych i studenckich zamieszczonych w Księdze Pamiątkowej.

W kolejnym punkcie przybyli na Sesję przedstawiciele władz Uniwersytetu Gdańskiego uroczystie wręczyli prof. L. Mokrzańskiemu dedykowaną Mu Księgę Pamiątkową.

Na zakończenie drugiej części Sesji wystąpił Akademicki Chór Uniwersytetu Gdańskiego pod dyrekcją prof. Marcina Tomczaka. Warto zaznaczyć, że obecność na uroczystości chóru nie była przypadkowa, prof. L. Mokrzański był bowiem jego współzałożycielem i opiekunem już od początku lat 70. XX w.

Trzecia część Jubileuszu odbyła się w restauracji „Menadzer” w Gdańsku-Jelitkowie, gdzie prof. L. Mokrzański podjął uroczystym obiadem i poczęstunkiem około stu trzydziestu zaproszonych gości. Te mniej oficjalne warunki stworzyły doskonałą okazję do złożenia Jubilatowi osobistych życzeń i gratulacji, a prof. L. Mokrzańskiemu do podarowania wielu uczestnikom tej części Sesji opatrzonej autografem Księgi Pamiątkowej.

Anna Paszkowska

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Mężczyzna w rodzinie i społeczeństwie – ewolucja ról w kulturze polskiej i europejskiej od średniowiecza do końca XX wieku”, Ciężen, 9-11 września 2007

Tematyka *gender studies* od szeregu lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem, mającym przełożenie w liczbie publikacji, organizowanych sympozjów naukowych czy w realizowanych projektach badawczych. Problematyka roli kobiety w rodzinie i społeczeństwie, pozycja dziecka w relacjach rodzinnych i na zewnątrz znalazły się również w kręgu zainteresowań naukowych poznańskiego środowiska historyków wychowania, organizujących bądź też współuczestniczących w organizacji konferencji naukowych, tworzących pewną spójność problematyczną i stąd zasługujących na miano cyklicznych.

Tegoroczne spotkanie, które miało miejsce w dawnym pałacu biskupów poznańskich w Ciężeniu, będącym obecnie własnością poznańskiego uniwersytetu miało szczególnie charakter, choćby z racji dużego zainteresowania uczonych reprezentujących niemal wszystkie liczące się ośrodki naukowe w Polsce oraz udziału naukowców z Czech, Słowacji, Słowenii i Ukrainy. Ponadto poszerzono tematykę poruszoną podczas dotychczasowych konferencji, których celem było poznanie pozycji społecznej rodziny i jej członków na przestrzeni wieków – od średniowiecza do współczesności. Przypomnieć warto, że tematami poprzednich spotkań były kobiety (1997 – „Rola i miejsce kobiet